

Eesti Vabariigi Valitsus
Stenbocki maja
Rahukohtu 3
15161 Tallinn

Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Meie 20.04.2021 nr 4/93

Pöördumine seoses diislikütuse aktsiisimääraga

Lugupeetud peaminister ja rahandusminister!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) teeb Vabariigi Valitsusele ettepaneku muuta alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadust selliselt, et diislikütuse aktsiisimäär ei tõuse alates 01.05.2022 493 euronit 1000 liitri kohta, vaid jääb tänasele tasemele (372 eurot 1000 liitri kohta). Järgnevalt selgitame lähemalt, millised mõjud kaasnevad meie hinnangul ettepaneku elluviimisel.

1. Ettepanekuga kaasneb positiivne mõju ettevõtluskeskkonnale

Statistikaameti andmetel moodustas 2019. aastal juriidiliste isikute diislikütuse tarbimine ca 88 protsenti kogutarbimisest ning kodumajapidamiste osakaali oli 12 protsenti. Seega mõjutab diislikütuse aktsiisimäär muutmine eelkõige ettevõtlussektorit. Kui diislikütuse aktsiisimäär suureneb alates 01.05.2022 ca kolmandiku võrra, avaldab see ettevõtluskeskkonnale negatiivset mõju. Aktsiismäär tõstmise tõttu väheneks ettevõtjate konkurentsivõime ja seeläbi võib saada tagasilöögi ka eksport. Näiteks kui ettevõtja peab tootmiseks või kauba transportimiseks kasutama oluliselt kõrgema aktsiisimääraga diislikütust kui tema konkurendid välisriikides, siis see muudab kauba lõpphinna kallimaks ja vähendab Eesti ettevõtja konkurentsivõimet. Eelneva tulemusena võib väheneda ka investeringute maht ja töökohtade arv Eestis.

Kõige negatiivsem mõju avalduks maismaaveondusele, kuid mõjutatud oleksid ka veel paljud teised sektorid, kus diislikütuse tarbimisel on suurem osatähtsus või kus transpordikulud moodustavad olulise osa kuludest. Mõjutatud sektorite hulka kuuluvad näiteks ehitus, mäetööstus ja töötlev tööstus.

Lisaks tuleb arvestada sellega, et diislikütuse aktsiisimäär tõstmine toob kaasa paljude toodete ja teenuste hinnatõusu. Lisaks veoteenusele suureneb surve ehitushindade kasvuks, sest ehitus on üks suurimaid diislikütuse tarbijaid Eestis. Rahandusministeeriumi 2021. aasta kevadise majandusprognoosi kohaselt on inflatsioon 2022. aastal 2,1 protsenti, kusjuures kütuse, gaasi ja elektriaktsiisi määra

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3400 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENDI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

tõstmisega seotud inflatsioon ulatub 0,4 protsendini. Kui lisaks diislikütuse aktsiisile tõuseb järgmisel aastal ka nafta maailmaturu hind näiteks 100 dollarini barreli kohta, siis see võib veelgi võimendada inflatsiooni kasvu Eestis ning 2022. aasta inflatsioon võib Rahandusministeeriumi prognoosist ulatuda veelgi kõrgemaks. Seega kaasneb risk prognoositust kiirema inflatsiooni tekkimiseks, kui 01.05.2022 tõuseb ca kolmandiku võrra diislikütuse aktsiis ning samal ajal on nafta hind prognoositud 60 dollari asemel näiteks 80 või 100 dollarit barreli kohta. Selle riskiga tuleb kindlasti arvestada järgmise aasta prognooside tegemisel.

Diislikütuse aktsiisimäära hoidmine tänasel tasemel aitab vältida ka riski, et uuesti saab hoo sisse piirikaubandus Läti suunal. Aktsiisimäära tõstes muutub kütuse hind Lätis oluliselt odavamaks kui Eestis ning see võib motiveerida inimesi Lätti sõitma, et sealt osta lisaks kütusele alkoholi, tubakatooteid või muid kaupu või teenuseid. Selle tulemusena jäävad Eesti riigieelarvesse laekumata aktsiisid ja käibemaks.

Kui jätta diislikütuse aktsiisimäär tänasele tasemele, siis jäävad eelnevalt kirjeldatud mõjud ettevõtlussektorile olemata.

2. Ettepanek ei vähenda riigieelarve tulusid

Meie tänase parima teadmise kohaselt ei vähenda diislikütuse aktsiisimäära tõusu ärajätmine riigieelarve tulusid. Pigem võib aktsiisimäära vähendamisel olla isegi teatud positiivne mõju riigieelarvele, sest tulud võivad suureneda tänu kaudsele positiivsele mõjule. Näiteks aastatel 2015-2020 vähenes Eesti veondusettevõtete veosekäive ca 46 protsenti. Sellise languse üheks põhjuseks on diislikütuse aktsiisimäära suurendamine, mille tulemusena vähenes Eesti veondusettevõtete konkurentsivõime ning suurenes välisriikide veondusettevõtete turuosa. Diislikütuse aktsiisimäära jätmisel tänasele tasemele suureneb veondussektori poolt osutatava teenuse maht ning sellega kaasneb täiendav maksutulu (nt tööjõumaksud, ettevõtete tulumaks) riigieelarvesse.

3. Ettepanekuga ei kaane negatiivset keskkonnamõju

Diislikütuse aktsiisimäära jätmine tänasele tasemele ei avalda negatiivset mõju keskkonnale. Aktsiisitõusu ärajätmisel on Eestist ostetavad diislikütuse mahud oluliselt suuremad kui aktsiisimäära tõstmise korral, kuid suurem maht on tingitud sellest, et Eesti ettevõtjad ostaksid kütust naaberriikide (nt Läti ja Leedu) asemel rohkem Eestist ning välisriikide (nt Soome) ettevõtjad ostaksid rohkem kütust Eestist. Aktsiisimäära muudatused ei mõjuta olulisel määral diislikütuse kogutarbimist. Pigem aitab diislikütuse tarbimise vähenemisele ja seega ka negatiivse keskkonnamõju vähendamisele kaasa näiteks raudtee elektrifitseerimine, ühistranspordis diislikütuse osakaalu vähendamine ning keskkonnasõbralikema sõidukite kasutuselevõtt.

Eelnevast tulenevalt palume Vabariigi Valitsusel jätta diislikütuse aktsiisimäär alates 01.05.2022 tasemele 372 eurot/1000 liitri kohta. Selle ettepaneku elluviimine avaldab positiivset mõju ettevõtjate konkurentsivõimele ning ei avalda meile teadaolevalt negatiivset mõju riigieelarve positsioonile.

Peame võimalikuks diislikütuse aktsiisimäära tõstmist kaaluda taas olukorras, kui ettevõtete üldine majanduslik olukord ja kindlustunne on märgatavalt paranenud ning on olemas selged signaalid selle kohta, et diislikütuse aktsiisi tõusu

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

planeerib ka Läti. Hetkel ei ole meile ega ka Läti Kaubanduskojale teada, et Läti valitsus kavandaks järgmiseks aastaks diislikütuse aktsiisimäära tõstmist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Toomas Luman

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimees

Koopia:

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Minister Taavi Aas

e-post: taavi.aas@mkm.ee

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070